

Заснування колгоспів у Вільнянському районі. (1920-1930-ті роки)

Починаючи з 20-х років Радянська влада проводить курс на колективізацію сільського господарства. В селах організовувались комітети незаможних селян і колективні господарства з сумісної обробки землі.

На 1 березня 1922 р., наприклад, в Петро-Свистунівській волості було 4 комуни, в Михайло-Лукашівській – 1 комуна і 1 артіль. До складу комуни “Гігант” в 1926 р. входили населені пункти: Михайло-Лукашеве, Миролюбівка, Райське, Новомиргородівка, Геленджик, Максимівка, Колос, Любомирівна, Трудолюбівка. При комуні було відкрито вечірній комуністичний університет з загальноосвітньою програмою і курсом основ марксизму-ленінізму. В 1929 р. тут засновується партійна організація.

Комітет незаможних селян Петро-Свистуновської волості складався із 107 чоловік, серед них було 6 комуністів, 4 комсомольця, 2 батрака, 90 бідняків, 14 середняків. Жінок було 20 осіб. За національним складом – українців 105, росіян 2.

На початок 30-х років було організовано колгоспи ім. Петровського, “Селянин”, “Нова громада”, “Хлібороб”, “Жовтневий”, “Майбутнє життя”, “Труд”, комуни “Гігант” і ім. Леніна, артілі “Комінтерн”, “Агросад”.

26 березня 1926 р. відбувався IX з’їзд Рад Софіївського району. Влас Якович Чубар був почесним членом цього з’їзду.

В 1927 р. на території Матвіївської сільської ради було створено 2 колгоспи – “Комінтерн” і “Дніпрельстан”. В 1930 р. вони були об’єднані, а в

1932 р. приєднались до колгоспу “Січ”.

В 1928 р. в с. Кірова, що тоді називалось хутір Семененко, була утворена сільськогосподарська артіль ім. Сталіна, пізніше – колгосп ім. Сталіна. Першим головою колгоспу був Я.С.Соболь.

1929-1930 роки стали масового вступу селян в колгоспи. В селі Павловському з’явився колгосп, який організували Павло Опілат і Павло Єременко. В селі Білявка першим головою колгоспу став Степан Васильович Несторенко.

В селі Антонівка був організований колгосп “Червоні борці”, головою його став І.Г.Манзенко. В селі Червонокозацькому головою колгоспу став Назар Краснокутський, який прибув в складі двадцятип’ятитисячників. В роки Великої Вітчизняної війни він був розстріляний німцями.

В селі Любимівка п’ять комітетів незаможних селян об’єднались в колгосп ім. Ворошилова, головою його став Яків Іванович Ерденко.

В селах Тернівка і Велико дубове були організовані два колгоспи, ініціаторами їх створення стали комсомольці Василь Архипович Осадчий і Ф.Т.Ткаченко. Головою колгоспу в с. Тернівка був Сергій Артемович Сухоруков. В с. Петро-Михайлівка був організований колгосп “Комінтерн”. В 1929 р. виник колгосп в с. Максимівка, головою якого став П.Ф.Кубрак.

В 1931 р. першим головою колгоспу “Зоря” став Андрій Федорович Янушевський. Колгосп, як і інші, отримав від держави кредит на придбання трактора “Фордзон” і сільськогосподарського реманенту.

В 1930 р. мережа колективних господарств продовжувала зростати в с. Московка “Індустрія”, в с. Михайлівка – ім. Чапаєва, в с. Новогупалівка – ім. Будьонного. Першим його організатором був Іван Омелянович Прокопенко. Це був один з передових колгоспів довоєнного періоду, в 1939 р. він був учасником Всесоюзної сільськогосподарської виставки.

На базі комуни ім. Леніна в с. Михайло-Лукашеве в 1929 р. була створена машинно-тракторна станція, що сприяло зміцненню економіки колгоспів.

На 1 травня 1930 р. в Софіївському районі було 16 колгоспів, 2 комуни, 25 товариств по сумісній обробці землі. Процент колективізації складав 60,7%, посівні площі збільшились на 40% проти 1929 р. Повну колективізацію було завершено в 1931 р.

В 1941 р. напередодні Великої Вітчизняної війни в районі було 89 колгоспів і 2 радгоспи. На колгоспних полях працювали 225 тракторів 126 комбайнів. На кожного працездатного було відпрацьовано по 248 трудоднів. Оплата одного трудодня складала 3,9 кг зерном і 1,90 коп. Грошима. Зростали врожаї на полях зернових: в 1939 р. врожайність складала 14,6 ц з гектара, а в 1940р. – 20 центнерів.

Механізатор Григорій Федорович Ткаченко став першим в районі кавалером Ордена Леніна, в 1935р. йому вручили орден за №1301. В 1940р. колгосп “Січ” першим в районі став колгоспом-мільонером. Більшість колгоспів отримали електроенергію від Дніпрогесу.

Так розвивалось сільське господарство району в довоєнний період.

І.Г.Воробйов.